

Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027

Inhoudsopgave

Inleiding.....	5
Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027.....	6
P1.1 Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo	7
P1.2 Meerjarenonderhoudsplan wegen.....	8
P1.3 Programma duurzaamheid uitvoering	9
P1.4 Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock	10
P1.5 Uitbreiding bedrijventerrein Aalten	11
P1.6 Stijging tarief rioolheffing	12
P1.7 Woningbouw Singel 1 en 2 Aalten	13
P1.8 Aanpak energiearmoede	14
P2.1 Crossfire	15
P2.2 Beleidsvisie beweegvriendelijke leefomgeving	16
P2.3 Uitvoeringsplan Sterke Lokale Teams	17
P2.4 Subsidie Lokale Omroep/Streekomroep	18
P2.5 Inloopvoorzieningen	19
P2.6 Zwembad	20
P2.7 Cultuursensitieve en collectieve trauma/gedragsaanpak Internationale schakelklas (ISK).....	21
P2.8 Samen Sterk in Opvoeden	22
P2.9 Stelselherziening kinderopvangtoeslag.....	23
P2.10 Huisvesting en opvang	24
P2.11 Kracht in Crisis	25
P2.12 Cultuureducatie	26
P2.13 Innovatiebudget gecontracteerde zorgaanbieders Wmo en Jeugdhulp	27
P3.1 Verduurzaming gebouwen (DMJOP)	28
P3.2 Gebiedsgericht werken	29
P3.3 Uitbreiding personele capaciteit	30

Inleiding

Voor u ligt een overzicht van de ontwikkelingen en opgaven die het college heeft geïdentificeerd en die naar verwachting een financiële impact zullen hebben voor 2027 en latere jaren. Deze ontwikkelingen sluiten aan bij het nader uit te werken uitvoeringsprogramma of vloeien voort uit eerder door de raad genomen besluiten.

De in het overzicht opgenomen ontwikkelingen zijn nog niet vastgesteld door het college dan wel door de gemeenteraad. De financiële uitwerking hiervan is geen zekerheid en gebaseerd op de inzichten die medio augustus 2026 bekend waren. Voor alle genoemde ontwikkelingen geldt dat hierover nog besluitvorming door het college en de gemeenteraad moet plaatsvinden.

Het college stelt voor om deze ontwikkelingen in 2027 verder uit te werken, ter voorbereiding op de totstandkoming van de begroting 2028. De raad wordt hierover actief geïnformeerd via de reguliere P&C-cyclus en, waar nodig, door middel van afzonderlijke raadsmededelingen of -voorstellen. Deze mogelijke toekomstige ontwikkelingen zijn opgenomen in ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027.

Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027

In onderstaand overzicht zijn de ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begroting 2027 geactualiseerd.

			bedragen x € 1.000			
Nr.	Omschrijving	I/S	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo Begroting 2027			0	4.911	5.382	5.113
			sluitend	tekort	tekort	tekort
Mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder						
Structureel						
P1.1	Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo maatschappelijk deel investeringen buitenruimte	S	0	PM	PM	PM
P1.1	Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo wonen	S	0	PM	PM	PM
P1.2	Meerjarenonderhoudsplan wegen	S	PM	PM	PM	PM
P1.3	Programma duurzaamheid uitvoering	S	51	51	51	51
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, stichtingskosten sport-/clubgebouw	S	0	80	80	80
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, mogelijke dekking huur sportvereniging	S	0	PM	PM	PM
P2.5	Inloopvoorzieningen	S	0	60	60	60
P2.6	Zwembad	S	0	0	0	0
P2.7	Cultuursensitieve en collectieve trauma/gedragsaanpak ISK	S	20	20	20	20
P2.8	Samen sterk in opvoeden	S	30	30	30	30
P2.9	Stelselherziening kinderopvangtoeslag	S	0	0	PM	PM
P2.11	Kracht in Crisis	S	PM	PM	PM	PM
P2.12	Cultuureducatie	S	43	43	43	43
P2.13	Innovatiebudget gecontracteerde zorgaanbieders Wmo & Jeugdhulp	S	PM	PM	PM	PM
P3.1	Verduurzaming gebouwen (DMJOP)	S	0	PM	PM	PM
P3.2	Gebiedsgericht werken	S	0	PM	PM	PM
P3.3	Uitbreiding personele capaciteit	S	PM	PM	PM	PM
Totaal structurele mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder			144	384	384	384
Incidenteel						
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock grondexploitatie	I	1.864	0	0	0
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, grondexploitatie, dekking Reserve Grondexploitatie	I	-567	0	0	0
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, grondexploitatie, dekking Algemene Reserve	I	-1.297	0	0	0
P1.5	Uitbreiding bedrijventerrein Aalten	I	0	PM	PM	PM
P1.6	Stijging tarief rioolheffing	I	-234	0	0	0
P1.6	Stijging tarief rioolheffing, mutatie voorziening	I	234	0	0	0
P1.7	Woningbouw Singel 1	I	PM	PM	PM	PM
P1.7	Woningbouw Singel 2	I	PM	PM	PM	PM
P1.8	Aanpak energiearmoede	I en/of S	280	PM	PM	PM
P2.1	Crossfire	I en/of S	0	PM	PM	PM
P2.2	Beleidsvisie beweegvriendelijke leefomgeving	I en/of S	0	PM	PM	PM
P2.3	Uitvoeringsplan Sterke Lokale Teams	I en/of S	PM	PM	PM	PM
P2.4	Subsidie Lokale Omroep	I	20	PM	PM	PM
P2.10	Tijdelijke opvang nieuwkomers	I	0	PM	PM	PM
Totaal incidentele mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder			300	0	0	0
Mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen						
	Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugdzorg (indexatie na 2019)	S	0	-762	-762	-762
	Gemeentefonds, herverdelingseffect invoering nieuw verdeelmodel (erg onzeker)	S	0	0	-1.285	-1.285
Totaal mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen			0	-762	-2.047	-2.047
Saldo na mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen			444	4.533	3.719	3.450
			tekort	tekort	tekort	tekort

P1.1 Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Uitvoeringsprogramma thema 1 Leefomgeving en wonen:

1a Geeft uitvoering aan de lokale woonvisie en lokale woningbouwstrategie.

1b Houdt bij de bouw van woningen rekening met betaalbaarheid voor verschillende doelgroepen, circulariteit, duurzaamheid, landschap, ontsluiting en verkeersveiligheid.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Sinds 1 augustus 2023 is de locatie aan de Europastraat 6 in Dinxperlo, voorheen in gebruik door scholengemeenschap Schaersvoorde, niet langer in gebruik als onderwijs locatie. Het pand is inmiddels in beheer en in eigendom van de gemeente. De locatie is in beeld voor herontwikkeling. Daarnaast hebben verschillende partijen ideeën geopperd voor de herontwikkeling. De (on)mogelijkheden voor herontwikkeling zijn onderzocht. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek heeft de gemeenteraad in de zomer van 2025 besloten om ongeveer 950 m² van het gebouw, te weten de voormalige aula, gymzaal en een gedeelte van de entree-ruimte herin te richten met maatschappelijke functies. Waaronder de huisvesting van het technieklokaal Dinxperlo. Dit gedeelte wordt in eigendom overgedragen aan een maatschappelijke stichting waarin de maatschappelijke partijen zijn vertegenwoordigd.

Bij verdere uitwerking van de plannen is gebleken dat diverse ontwikkelingen aanleiding geven om meer tijd te nemen voor een integrale en toekomstbestendige invulling van het gebouw. Reden hiervoor is o.a. dat zich meer maatschappelijke initiatieven aandienen, het noodsteunpunt en de netcongestie (op deze manier kan mogelijk gebruik gemaakt worden van de bestaande stroomaansluiting).

Voor het gebouw is daarom een huurovereenkomst van 1 jaar aangegaan met stichting de Kiem. Dit om in de tussentijdse periode een plan te ontwikkelen voor het gehele gebouw. Naar verwachting is er in de zomer van 2027 duidelijkheid.

Wat is de financiële consequentie?

Minimaal 950 m² van het gebouw, te weten de voormalige aula, gymzaal en een gedeelte van de entree-ruimte wordt heringericht met maatschappelijke functies. Dit gedeelte wordt in eigendom overgedragen aan een maatschappelijke stichting waarin de maatschappelijke partijen zijn vertegenwoordigd.

Voor het overige deel van het pand vindt verdere uitwerking plaats ten behoeve van mogelijk realisatie van woningen of maatschappelijke initiatieven. Indien wordt gekozen voor verkoop van het deel van het pand voor de bouw van woningen dan worden de gemaakte kosten ingebracht in een grondexploitatie welke uiteindelijk zal resulteren in een winst of een verlies. Indien er voor wordt gekozen om het pand in z'n geheel over te dragen voor maatschappelijke initiatieven dan zal dat tegen een marktconforme prijs zijn. Dit zal uiteindelijk resulteren in een winst of verlies. Voor aanpassing van de buitenruimte dient nog een investering te worden gedaan. De kapitaallasten, voortkomend uit de investering, komen ten laste van de meerjarenberoving.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Wanneer wordt gekozen voor verkoop van (een deel van) het pand ten behoeve van woningbouw, wordt een grondexploitatie opgesteld en vastgesteld. De grondexploitatie zal resulteren in een winst of een verlies welke ten gunste of ten laste wordt gebracht van de Algemene reserve.

Mocht een groter gedeelte van het gebouw maatschappelijk worden ingezet dan dient hier een marktconforme prijs tegenover te staan. De winst of het verlies zal ten gunste of ten laste van de Algemene reserve worden gebracht.

De financiële consequentie van de kapitaallasten wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P1.2 Meerjarenonderhoudsplan wegen

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Het onderhoud van de wegen is een wettelijke taak.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Voor het onderhoud van de wegen wordt in 2026 een nieuw beleidsplan opgesteld en vastgesteld met het daarbij behorende uitvoeringsplan voor de komende tien jaar. Daarbij wordt ook gekeken of het huidige budget/reserve voor het onderhoud voldoende is.

Wat is de financiële consequentie?

Voor het groot onderhoud van de wegen is een bestemmingsreserve beschikbaar. Jaarlijks wordt er een vast bedrag gestort in deze bestemmingsreserve, waaruit tevens jaarlijks een bedrag wordt onttrokken ten behoeve van de uitvoering van het onderhoud. De bestemmingsreserve heeft als doel reservering voor het groot onderhoud op de lange termijn. De hoogte van de reserve zal naar alle waarschijnlijkheid niet toereikend zijn. Hierdoor zal een verhoging van de jaarlijkse storting noodzakelijk zijn. Hiervoor is binnen de huidige (meerjaren) begroting geen ruimte.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P1.3 Programma duurzaamheid uitvoering

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Dit betreft een wettelijke taak en verplichting vanuit het Rijk:

- Het begrip duurzame ontwikkeling neemt binnen de Omgevingswet een belangrijke plaats in. De Omgevingswet kent drie overkoepelende maatschappelijke doelen: duurzame ontwikkeling, woonbaarheid van het land en beschermen en verbeteren van het leefmilieu. Het programma duurzaamheid werkt aan deze doelen.
- In het landelijke klimaatakkoord tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties is het doel om de CO₂-uitstoot in 2030 met 55% te verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% zijn afgenomen.
- In 2050 moeten alle woningen en gebouwen van het aardgas af. Via Europese wetgeving, het landelijke klimaatakkoord én het regionale Akkoord van Groenlo zijn we hieraan verbonden. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om voor 31 december 2027 een Warmteprogramma vast te stellen. In samenwerking met de andere Achterhoekse gemeenten streven we naar eind 2026.

Uitvoeringsprogramma thema 2 Duurzaamheid en Klimaat:

2a Energieneutraliteit.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Zowel landelijk als regionaal is de doelstelling om in 2050 klimaatneutraal en circulair te zijn. Daarnaast werkt Aalten als Sustainable development goals gemeente actief aan de duurzame ontwikkelingsdoelen. Om zicht te houden op de voortgang van deze doelen en integraal te kunnen werken is het programma duurzaamheid van belang. Het gaat hierbij om circulariteit, energietransitie, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en biodiversiteit. Voor de komende periode zal met name de energietransitie, het opzetten van het warmte-koudeprogramma en natuurinclusief werken veel aandacht vergen. Dit heeft impact op onze wijken en inwoners. De gemeente wil samen met inwoners, ondernemers, organisaties actief aan de slag blijven gaan met deze duurzame doelstellingen. Met onder andere het Energieloket Achterhoek ondersteunen we inwoners met de verduurzaming van hun woningen.

Wat is de financiële consequentie?

Als het gaat om het budget voor de uitvoeringskosten van het Energieloket dan wordt er vanaf 2027 een stijging verwacht van 40% ten opzichte van het huidige budget. Dit komt onder andere door een stijging van het aantal aanvragen en personeelskosten. Voor de loketfunctie en het afhandelen van de subsidieregelingen zal voor het Energieloket vanaf 2027 een bedrag nodig zijn van € 335.000. Dit is een stijging van structureel € 96.000 ten opzichte van 2026. (Dit is exclusief de uitvoeringskosten voor energiearmoede, die worden behandeld in P1.8 Aanpak energiearmoede).

Voor de overige budgetten die meerjarig beschikbaar zijn gesteld voor duurzaamheid is de verwachting dat deze voldoende zijn.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

De verwachting is dat een deel van het bedrag, € 45.000, dat nodig is voor de loketfunctie en het afhandelen van de subsidieregelingen door het energieloket kan worden gedekt uit de middelen vanuit het Rijk (SPUK LAI en CDOKE). Niet voor alle uitvoeringskosten worden middelen beschikbaar gesteld door het Rijk waardoor de financiële consequentie, € 51.000, ten laste wordt gebracht van het begrotingssaldo. De verwachting is dat het begrotingssaldo niet toereikend zal zijn, er zal dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P1.4 Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Dit betreft geen wettelijke taak, maar een kans die zich voordoet vanuit het ambitiedocument Slingeplas- 't Broock welke is opgesteld door initiatiefnemers.

Uitvoeringsprogramma thema 1 Leefomgeving en wonen:

1a Geeft uitvoering aan de lokale woonvisie en lokale woningbouwstrategie.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

In Bredevoort zijn in 2022 ideeën en ambities voor de Slingeplas en sportpark 't Broock vastgelegd in het ambitiedocument Slingeplas - 't Broock. Belangrijkste initiatiefnemers zijn vakantiepark De Twee Bruggen, Sportvereniging Bredevoort en Bredevoorts Belang. Dit betreft de verplaatsing van het sportpark naar de Slingeplas, woningbouw op de locatie van het huidige sportpark en het vergroten van de recreatieve mogelijkheden van de Slingeplas. De raad heeft in juli 2025 het voorlopig ontwerp vastgesteld en is akkoord gegaan met het opstarten van de gebiedsontwikkeling.

Wat is de financiële consequentie?

Het verwachte tekort op de grondexploitatie bedraagt incidenteel € 1,9 miljoen voor 2027, dit is exclusief de stichtingskosten van het nieuwe clubgebouw. Deze bedragen € 1,3 miljoen en de jaarlijkse kapitaallasten hieruit voortkomend vanaf 2028 bedragen ongeveer structureel € 80.000. Er wordt geprobeerd de stichtingskosten naar beneden bij te stellen door het pand mogelijk casco op te leveren. Ook staan er nog huuropbrengsten tegenover maar deze zijn lager dan de kapitaallasten.

In 2023 heeft Antea Group een financieel haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Naast een doorrekening van het ontwerp in het ambitiedocument is ook een aantal varianten doorgerekend. Uiteindelijk is gekozen voor variant 1 waarin kostenbesparingen zijn gerealiseerd bij het bouw- en woonrijp maken, met name door bruggen te vervangen door duikers. De benodigde bijdrage voor deze variant is berekend op € 1,8 miljoen (excl. btw). Metafoor heeft vervolgens een financiële toets uitgevoerd, waaruit blijkt dat het verwachte tekort van de grondexploitatie overeenkomt met de eerdere berekeningen van Antea Group en bijna 1,8 miljoen euro bedraagt. Omdat de financiële toets vorig jaar is gemaakt is deze exclusief het verplaatsen van de kade zoals dat in het nieuwe ontwerp is opgenomen. De kosten hiervoor worden geschat op zo'n € 85.000 waarmee het verwachte tekort van de grondexploitatie hoger uitkomt maar nog wel in de lijn met de bedragen zoals destijds genoemd door Antea Group.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Het te verwachten te kort op de grondexploitatie wordt voor een deel gedekt door de bestemmingsreserve grondexploitatie Slingeplas- 't Broock. De raad heeft op 8 juli 2025 besloten om een bedrag van € 567.000 van het rekeningresultaat 2024 toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve grondexploitatie Slingeplas- 't Broock. Het resterende deel van het te verwachten te kort wordt gedekt uit de Algemene Reserve. Voor de kapitaallasten van de investering is geen ruimte binnen de huidige budgetten in de meerjarenbegroting. Wel zijn er diverse subsidiemogelijkheden waar we mogelijk aanspraak op kunnen maken voor dit project. Ook worden er nog huuropbrengsten ontvangen maar deze zijn lager dan de kapitaallasten. In zijn totaliteit worden de structurele lasten ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P1.5 Uitbreiding bedrijventerrein Aalten

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Uitvoeringsprogramma thema 4 Ondernemen en economie:

4a Realiseert voldoende vesting plekken voor bedrijven en zzp'ers en zorgt voor een goede ontsluiting.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Er is tot en met 2030 behoefte aan ongeveer 11 hectare netto uitbreiding bedrijventerrein bij de kern Aalten. Uit een verkenning naar locaties blijkt het gebied ten westen van het bestaande bedrijventerrein 't Broek de meest kansrijke locatie. Eind 2024 is er een akkoord gegeven voor het uitvoeren van de verdiepende onderzoeken voor de ontwikkeling van het plangebied als eerste stap in het kader van de planvorming voor het bedrijventerrein. Deze onderzoeken, waaronder een waterhuishoudkundig onderzoek, verkeersonderzoek en onderzoek flora en fauna, worden in 2026 afgerond. Besluitvorming over de haalbaarheid van de locatie is begin 2027 gepland. Bij een positief besluit wordt in 2027 het plan definitief uitgewerkt in de vorm van een stedenbouwkundig plan en bijbehorende grondexploitatie.

Wat is de financiële consequentie?

Eind 2024 is de raad akkoord gegaan met het uitvoeren van verdiepende onderzoeken als eerste stap in het kader van de planvorming voor het bedrijventerrein. Er is een voorbereidingskrediet van € 600.000 beschikbaar gesteld vooruitlopend op een in de toekomst vast te stellen grondexploitatie. Indien de grondexploitatie niet binnen 5 jaar zal worden vastgesteld dan komt het bedrag van € 600.000 ten laste van het jaarrekeningresultaat of er kan een voorziening worden gevormd. Hierdoor kunnen deze kosten later alsnog worden ingebracht als er tot een grondexploitatie wordt besloten voor het betreffende gebied.

Op basis van de uitgangspunten van de gemeente heeft een extern bureau zich beziggehouden met de doorrekening van de diverse varianten. De kostenraming moet nog verder uitgewerkt worden waardoor de financiële consequenties nog kunnen wijzigen. De uitbreiding zelf leidt naar verwachting tot een incidenteel nadeel. De bandbreedte van de verschillende scenario's zit tussen een nadeel van € 800.000 en € 1.700.000.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Het te verwachten nadeel op de grondexploitatie wordt gedekt uit de Algemene reserve.

P1.6 Stijging tarief rioolheffing

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Op 27 mei 2025 is het water-, riolerings- en klimaatprogramma (WRKP) vastgesteld door de raad.

In dit WRKP wordt weergegeven hoe water en riolering de komende jaren wordt ingezet om onze gemeente leefbaar te houden. Daarbij zijn de kosten voor het onderhoud en de investeringen in beeld gebracht. Om de kosten te kunnen dekken wordt er aan de inwoner middels het waterverbruik een rioolheffing in rekening gebracht. In het WRKP is opgenomen dat het tarief voor de rioolheffing in 2026 met 10% en in 2027 met 8% zal stijgen behoudens de indexatie. De afgelopen periode is gebleken dat de kosten voor het regulier onderhoud en de investeringen behoorlijk zijn gestegen. Dit leidt er toe dat de stijging van de rioolheffing dient te worden versneld ten opzichte van de geplande stijging in het WRKP om de komende jaren te komen tot een kostendekkendheid van 100%.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Door het tarief in 2027 met 20% te laten stijgen in plaats van de stijging van 8% +2,1% =10,1% indexatie conform het vastgestelde WRKP wordt er een eerste stap gezet. Door deze verhoging door te voeren zal er in de latere jaren een minder sterke stijging van de rioolheffing nodig zijn om te komen tot een kostendekkendheid van 100%. Hoe deze stijging zal zijn wordt bepaald bij het herijken van het WRKP voor de jaren 2028 tot en met 2030 zoals besloten is bij het vaststellen van het WRKP.

Wat is de financiële consequentie?

Door het tarief in 2027 te verhogen met 20% zal de opbrengst van rioolheffing stijgen waardoor de onttrekking uit de voorziening lager zal worden namelijk € 531.000 in plaats van € 765.000. Dit heeft geen effect op het begrotingssaldo. Voor de inwoner zal de rioolheffing stijgen en dus ook de woonlasten met een bedrag van gemiddeld € 20,40 naar in totaal € 759,40. Dit is voor een (meerpersoons)huishouden uitgaande van de gemiddelde WOZ-waarde.

Bij de hiervoor genoemde herijking wordt ook de grondslag van de rioolheffing, het waterverbruik, tegen het licht gehouden. De reden hiervoor is dat het waterverbruik waarmee de opbrengst van de rioolheffing wordt berekend aan fluctuatie onderhevig is. Hiermee zijn de opbrengsten niet gegarandeerd.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Om de stijgende kosten voor het regulier onderhoud en de investeringen te kunnen blijven betalen zal het tarief voor de rioolheffing de komende jaren moeten worden verhoogd.

P1.7 Woningbouw Singel 1 en 2 Aalten

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Dit betreft geen wettelijke taak, maar er zijn wel provinciale afspraken gemaakt over woningbouwopgave in de woondeal 2.0. Realisatie van woningbouw op deze locatie kan een belangrijke bijdrage leveren aan deze opgave.

Uitvoeringsprogramma thema 1 Leefomgeving en wonen:

1a Geeft uitvoering aan de lokale woonvisie en lokale woningbouwstrategie.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

De urgentie op de woningmarkt is groot. Op de locatie Singel 1 en 2 is omdat de grond al in eigendom van de gemeente is, relatief snel woningbouw te realiseren waardoor het woningtekort en met name in het betaalbare segment kan worden verkleind. Het college van B&W heeft daarom op 8 juli 2025 een besluit genomen om een stedenbouwkundig plan op te stellen en hiervoor een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen. Zodra de onderzoeken voor de Singel zijn afgerond wordt het stedenbouwkundig plan verder afgerond en ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. Daarna kan in de loop van 2027 de ruimtelijke procedure worden opgestart en begonnen worden met de uitvoering van de ontwikkelstrategie. In de loop van 2027 wordt de grondexploitatie vastgesteld.

Wat is de financiële consequentie?

Het college heeft een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 50.000 vooruitlopend op een in de toekomst vast te stellen grondexploitatie. Na afronding van het stedenbouwkundig plan worden één of meerdere grondexploitaties opgesteld. Deze kosten worden ingebracht in deze grondexploitatie(s).

Als de grondexploitatie(s) niet binnen vijf jaar wordt vastgesteld dan komt het bedrag van € 50.000 ten laste van het jaarrekeningresultaat of er kan een voorziening worden gevormd. Hierdoor kunnen deze kosten later alsnog worden ingebracht als er tot een grondexploitatie wordt besloten voor het betreffende gebied.

Bij vaststelling van de grondexploitatie(s) zal blijken of er een voor- of nadeel is op de grondexploitatie.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Het te verwachten voor- of nadeel op de grondexploitatie komt ten gunste of ten laste van de Algemene reserve.

P1.8 Aanpak energiearmoede

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

De Europese Unie verplicht lidstaten, onder meer in de Energy Efficiency Directive (EED) en vanuit het Sociaal Klimaatfonds, om energiearmoede effectief en doelmatig aan te pakken. Gemeenten hebben de regie voor de energietransitie en daarmee ook voor het onderdeel energiearmoede. Door de stijgende energieprijzen neemt de energiearmoede toe bij huishoudens met koop- én huurwoningen. Dit is aanleiding om in afstemming met het sociaal domein, woningcorporatie en het energieloket deze huishoudens te ondersteunen en de huidige aanpak energiearmoede voort te zetten en door te ontwikkelen. Landelijk is er wel het Tijdelijk Noodfonds Energie voor inwoners die hun energierekening niet kunnen betalen maar dat maakt geen structurele verandering op de energierekening op de lange termijn.

Uitvoeringsprogramma thema 2 Duurzaamheid en Klimaat:

2a Energieneutraliteit.

2d Energieneutraliteit bevorderen

2g Stimuleringsmaatregelen duurzaamheid en klimaat

2i Aanpak energietransitie

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Energieprijzen blijven stijgen, inwoners in of in de buurt van, energiearmoede kunnen de energierekening niet of nauwelijks betalen, laat staan investeren in isolerende maatregelen. Ook is de doelgroep energiearmoede voornamelijk een inwoner met een huurwoning, die afhankelijk is van de verhuurder wat betreft de keuzes in/tot verduurzaming. Structurele verandering kan alleen met het werkelijk verduurzamen van de woning doormiddel van isolerende maatregelen, het aanbrengen van radiatorfolie, tochtstrips etc. en gedragsverandering binnen het energieverbruik. Daarom willen we doorgaan met een gemeentelijke aanpak Energiearmoede, het inzetten van een bespaarhulp aan huis die helpt met de gedragsverandering en het aanbrengen van de kleine isolerende maatregelen. Ook willen we door met de isolatiesubsidie laag besteedbaar inkomen voor inwoners met een koophuis en een kleine portemonnee. Er zijn al gemeentelijke en rijkssubsidies om woningeigenaren financieel te stimuleren om te verduurzamen maar die bieden geen mogelijkheid om direct aan de uitvoerder uit te betalen, dat biedt de isolatiesubsidie laag besteedbaar inkomen wel. Hierdoor heeft een inwoner de mogelijkheid direct een isolerende maatregel te treffen zonder zelf voor te financieren en achteraf de subsidie aan te vragen. De energiearmoede aanpak met de bespaarhulp aan huis en de isolatiesubsidieregeling voor inwoners met een laag besteedbaar inkomen zetten we graag de komende jaren nog in zodat deze doelgroep mee kan doen in de energietransitie en niet verder achterop raakt. Hiervoor zal er in 2026 een herijking van de aanpak energiearmoede plaats vinden.

Wat is de financiële consequentie?

De opgaven betreffend energiearmoede worden de komende jaren eerder groter dan kleiner. De SPUK Energiearmoede gelden vanuit het Rijk vervallen in 2027. Er is nog geen zicht op een nieuwe financieringsvorm aan gemeenten om nieuwe gemeentelijke energiearmoede aanpakken vorm te geven. Bij continuatie en verbetering van de gemeentelijke aanpak energiearmoede zullen er gemeentelijke gelden beschikbaar gesteld moeten worden. Als we de ondersteuning voor inwoners met energiearmoede op de huidige wijze voort willen dan is er jaarlijks een structureel bedrag nodig van € 280.000. Dit is inclusief de uitvoeringskosten van het Energieloket (inclusief de verwachte indexering van 40%).

Gezien de onzekerheid rondom financiering hiervoor vanuit het Rijk en de herijking van de aanpak energiearmoede in 2026, wordt voorgesteld om het bedrag incidenteel voor 2027 beschikbaar te stellen.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Als blijkt dat niet voor alle opgaven gelden beschikbaar worden gesteld door het Rijk dan wordt de financiële consequentie ten laste gebracht van het begrotingssaldo. De verwachting is dat het begrotingssaldo niet toereikend zal zijn, er zal dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.1 Crossfire

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Aan Nederlandse kant zijn de gemeenten en de veiligheidsregio's verantwoordelijk voor de brandweezorg. De huisvesting van de brandweerposten is de verantwoordelijkheid van de gemeenten en die dragen dus ook de huisvestingslasten. De gemeente stelt de kazerne ter beschikking aan de veiligheidsregio. In Duitsland is de brandweer een volledig gemeentelijke taak, inclusief de kosten voor huisvesting. Voor de kazerne van Suderwick geldt dat deze arbo-technisch niet meer aan de eisen voldoet waardoor vervanging noodzakelijk is.

Uitvoeringsprogramma thema 6 Burgerparticipatie, Bestuur en Veiligheid:

6g Werkt in samenwerking met de gemeente Bocholt en de VNOG aan een plan om tijdens deze bestuursperiode te komen tot een gezamenlijke brandweerkazerne Dinxperlo-Suderwick.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Een gezamenlijke locatie voor de brandweer en Feuerwehr welke wordt gezien als een innovatieve oplossing om aanzienlijke veiligheidsvoordelen voor de grensregio te creëren en tegelijkertijd de Europese gedachte uit te dragen. Dit leidt tot een versterkte samenwerking langs de grens en daardoor ook meer slagkracht. Recentelijk speelt ook het kabinetsvoornemen om een netwerk noodsteunpunten te willen organiseren om ervoor te zorgen dat de samenleving kan blijven draaien en mensen de noodzakelijke hulp kunnen krijgen. De VNOG en de VNG werken hiervoor de eerste contouren uit. Aan de nieuw te ontwikkelen kazerne kan een dergelijk noodsteunpunt eenvoudiger als functie worden toegevoegd, dan ergens in een bestaande situatie. De gezamenlijke kazerne verbindt twee brandweer- en crisisorganisaties aan elkaar waardoor ook de bovenlokale (internationale) samenwerking versterkt wordt.

Wat is de financiële consequentie?

De financiële consequentie van daadwerkelijke realisatie is nog niet bekend.

Deze ontwikkeling is nog volop in de onderzoeksfase. Bij de locatiekeuze moet rekening worden gehouden met de Nederlandse en Duitse wet- en regelgeving. Momenteel is nog geen duidelijkheid over wat de investeringskosten zijn en wat er met de oude kazernes gaat gebeuren. Uitgaande van afronding van de locatiekeuze in 2026, is start realisatie van de nieuwe brandweerkazerne op zijn vroegst mogelijk in 2027. Uitgaande van deze planning, de standaardblauwdruk voor kazernes van de VNOG (het zogenaamde "Model Diddam"), het door bureau Antwoing uitgewerkte programma van eisen en een daarop gebaseerde verdeling van 42% voor Aalten en 58% voor Bocholt, dient rekening gehouden te worden met een investering van ca € 3 - 4 miljoen. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen bij een investering van € 4 miljoen op dit moment € 240.000. En voorts nog vanaf 2028 afhankelijk van de start van de nieuwbouw.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

De huidige budgetten voor de brandweerkazerne Dinxperlo kunnen worden ingezet; deze bedragen jaarlijks circa € 67.500 (kapitaallasten en exploitatielasten). Deze lasten zijn relatief laag omdat in verband met de Crossfire ontwikkeling alleen de hoogstnoodzakelijke kosten nog worden gemaakt.

De investering zal initieel mogelijk leiden tot hogere lasten. Daar staat tegenover dat een nieuw en duurzaam gebouw zal leiden tot lagere onderhoudslasten en energiekosten. Temeer omdat gedeeld gebruik (met de brandweer Suderwick) op de lange termijn altijd efficiënter is. Verder kan de vrijkomende kazerne bijvoorbeeld verkocht worden of beschikbaar gesteld worden als nieuwbouwlocatie. Wanneer er meer duidelijkheid is dan zal gekeken moeten worden naar de mogelijke dekkingsmiddelen (incidenteel/structureel).

P2.2 Beleidsvisie beweegvriendelijke leefomgeving

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Deze ontwikkeling komt voort uit het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 van de Raad namelijk:

Uitvoeringsprogramma thema 3 Sociaal Domein:

3n Stimuleert een gezonde leefstijl en houdt hiermee rekening bij de inrichting van de openbare ruimte en een gezonde leefomgeving.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Om sporten en bewegen voor inwoners zo goed en laagdrempelig mogelijk te kunnen faciliteren, is het noodzakelijk dat de openbare ruimte dit ook stimuleert. De raad heeft in haar uitvoeringsprogramma dan ook benoemd dat sport en bewegen een integraal onderdeel dient te zijn van de Omgevingsvisie en ruimtelijke plannen, om zo ruimtelijke sport gerelateerde vraagstukken in de brede context van gebiedsontwikkelingen op te kunnen pakken. De openbare ruimte dient een inclusieve leefomgeving te zijn die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen, spelen, sporten en ontmoeten. Om hieraan duiding en handvaten te bieden is er in de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap, die in december 2024 is vastgesteld door het college, een aantal concepten en principes voorgesteld om invulling te geven aan toekomstig beleid om sporten en bewegen in de openbare ruimte te stimuleren. Het vervolg is nu om deze in 2026 uit te werken in een visie op sporten en bewegen in de openbare ruimte waarin ook de financiële consequenties helder worden.

Wat is de financiële consequentie?

Implementatie van de beleidsvisie voor een beweegvriendelijke leefomgeving heeft mogelijk financiële consequenties, ook omdat het deels een herijking van het speelvoorzieningenbeleid gaat zijn. Uit de beleidsvisie moet blijken of er vanaf 2027 incidentele en/of /structurele middelen nodig zijn.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Binnen de huidige (meerjaren) begroting is budget beschikbaar voor de inrichting en onderhoud van speeltuinen. Dit zou mogelijk ingezet kunnen worden als dekking. Mocht dit budget niet voldoende zijn dan wordt de financiële consequentie ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.3 Uitvoeringsplan Sterke Lokale Teams

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Deze opdracht komt voort uit de wetgeving binnen het sociaal domein (o.a. Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Participatiewet, Wet Inburgering en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) en vraagt van gemeenten om ondersteuning integraal en dichtbij inwoners te organiseren. *De Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (0–100)* versterken deze opdracht. Zij vragen onder andere van gemeenten dat we uiterlijk in 2028 de schotten tussen jeugd, volwassenen en participatie doorbreken, en ook de schotten tussen de sociale basis en geïndiceerde zorg opheffen. Ook de regiovisie *Samen Veilig* versterkt de opdracht van de ontwikkeling naar een Sterk Lokaal Team.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Landelijk wordt gezien dat gezinnen en huishoudens nu te vaak vastlopen in regels, doorverwijzingen en versnipperde hulp. Problemen binnen een huishouden hangen meestal samen en vragen daarmee om een team dat dichtbij is, vroegtijdig signalen oppakt, passende ondersteuning inzet en waar nodig deskundigheid bijschakelt. Normaliseren is hierbij leidend: uitgaan van de eigen kracht van onze inwoners en hun netwerk en vragen zoveel mogelijk oplossen in het gewone leven.

Een sterk lokaal team maakt het mogelijk om breed te kijken, eenvoudiger te handelen en sneller passende ondersteuning te bieden, in nauwe samenwerking met de sociale basis en het informele netwerk. Op deze manier versterken we eigen regie, zorgen we voor de meest passende oplossing en dragen we bij aan een toekomstbestendig, betaalbaar en inwonersgericht sociaal domein.

Wat is de financiële consequentie?

Voor het ontwikkelen van een blauwdruk voor een Sterk Lokaal Team en het opstellen van het implementatieplan is in deze fase voornamelijk inzet van uren nodig van betrokken medewerkers binnen de gemeente Aalten. Na bestuurlijke vaststelling van de blauwdruk wordt het implementatieplan uitgewerkt. In deze fase worden ook de financiële consequenties in beeld gebracht.

Vooruitlopend hierop is het van belang om te onderkennen dat zonder verruiming van financiële middelen niet kan worden voldaan aan de uitvoerende taken van een Sterk Lokaal Team. Deze ontwikkeling brengt extra taken en verantwoordelijkheden met zich mee voor het lokale team binnen het sociaal domein. Dit vraagt om passende randvoorwaarden, waaronder voldoende capaciteit en middelen.

Deze bewustwording is essentieel. De opbrengsten van deze investering laten zich niet direct vertalen in financiële termen, maar liggen primair in maatschappelijke winst: een positieve bijdrage aan het welzijn van inwoners, een grotere sociale impact en een beter passend antwoord op hulpvragen. Tegelijkertijd mag worden verwacht dat deze investering zich op de langere termijn terugverdient, door minder escalaties, het voorkomen van overlap in werkzaamheden, het eerder in beeld krijgen van hulpvragen en een sterkere inzet op preventie. Dit wordt des te relevanter gezien de toenemende complexiteit van hulpvragen en de verwachte ontwikkeling dat een groeiende en complexere vraag moet worden bediend met beperkte middelen, onder druk van arbeidsmarktkrapte en oplopende wachttijden binnen het sociaal domein.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Binnen de huidige (meerjaren) begroting is geen dekking voor de uitvoering van het plan Sterke Lokale Teams. Er zal gekeken moeten worden naar dekking binnen de huidige budgetten. Mocht dit budget niet voldoende zijn dan wordt de financiële consequentie ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.4 Subsidie Lokale Omroep/Streekomroep

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

De gemeente heeft een wettelijke bekostigingsplicht voor de lokale omroep en ontvangt hiervoor een onge-oormerkte bijdrage in het gemeentefonds. Medio 2026 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de Wet versterking lokale omroepen. In het najaar 2026 behandelt de Eerste Kamer dit wetsvoorstel. Het wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet wijzigt de financiering van de lokale publieke omroep. Gemeenten krijgen een andere rol, terwijl het Rijk verantwoordelijk wordt van de financiering van de streekomroepen. De verwachte ingangsdatum van deze wijziging is 1 januari 2028. In plaats van een lokale omroep, wordt een streekomroep voor de streek "De Achterhoek" aangewezen.

Als gevolg van deze stelselwijziging vervalt de gemeentelijke bekostigingsplicht en wordt de huidige bijdrage via het gemeentefonds beëindigd. Tegelijkertijd bestond de verwachting dat de Rijksfinanciering ontoereikend zal zijn om een volwaardig en lokaal toereikend media-aanbod te waarborgen. Het wetsvoorstel gaat er echter vanuit dat de rijksbekostiging voldoende is om de publieke media-opdracht uit te voeren, inclusief lokale journalistiek. Aanvullende gemeentelijke financiering is daarom niet noodzakelijk.

Na wijziging van de Mediawet stemmen de portefeuillehouders met de negen gemeenten af welke gezamenlijke acties nodig zijn. Dit moet leiden tot een advies over de aanwijzing van de streekomroep en het borgen van een lokaal toereikend media-aanbod. De toekomstige financiering is daarbij eveneens onderwerp van gesprek.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Het realiseren van een zo optimaal mogelijke overgang naar een streekomroep per 1 januari 2028.

We hebben de afgelopen jaren de aangewezen lokale omroep aanvullende subsidie verstrekt zodat ze zich kunnen voorbereiden op de overgang naar de streekomroep. We willen deze ondersteuning in ieder geval voor 2027 voortzetten, mede om de overgang van lokale omroep naar de streekomroep per 1 januari 2028 op een soepele en verantwoorde wijze te laten verlopen.

Wat is de financiële consequentie?

De financiële consequentie voor 2027 bedraagt € 20.000. Wanneer de wetswijziging niet uiterlijk 1 november 2026 door de Eerste Kamer wordt vastgesteld, wordt de invoering uitgesteld tot 1 januari 2029. In dat scenario is ook voor 2028 een aanvullend budget van € 20.000 noodzakelijk.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.5 Inloopvoorzieningen

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

De inloopvoorzieningen is een wettelijke taak in kader van maatschappelijke opvang. In regionaal verband hebben de acht Achterhoekse gemeenten afgesproken dat iedere gemeente voorziet in een vorm van inloop voor inwoners met psychische problematiek. Onze inloop is een algemene inloop, zonder indicaties en staat open voor alle inwoners. De inloop is in 2025 verder uitgebreid samen met Estinea, die de lunch verzorgt. Eten verbindt en draagt bij aan ontmoeting en contact. Deze uitbreiding heeft geleid tot een groei van het aantal bezoekers. Omdat lunch lokaal genoeg bezoekers trekt (ongeveer 25 per moment), breiden we deze na de zomer ook uit naar donderdag, de tweede inloopdag.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Het versterken van ontmoeting en sociale samenhang tussen inwoners, het bevorderen van onderlinge steun en het stimuleren van gezamenlijke activiteiten. Daarnaast wordt beoogd tijdige en passende ondersteuning te bieden aan inwoners die dat nodig hebben.

Wat is de financiële consequentie?

Op dit moment worden beide zaken gefinancierd uit de (incidentele) overschotmiddelen Beschermd Wonen vanuit Doetinchem. Voor 2026 en 2027 is er dekking voor de inloopvoorziening. De financiële consequentie bedraagt vanaf 2028 structureel € 60.000.

Als alternatief kan gekozen worden om de inloopvoorziening te versoberen waardoor de structurele lasten lager zijn (bijvoorbeeld geen tweede inloopdag). Het risico bij versobering is dat de beoogde maatschappelijke impact niet bereikt wordt: het versterken van ontmoeting en sociale samenhang tussen inwoners, het bevorderen van onderlinge steun en het stimuleren van gezamenlijke activiteiten.

Momenteel wordt regionaal gewerkt aan een nieuw convenant Opvang en Bescherming vanaf 2027. Op dit moment is nog onduidelijk in hoeverre binnen de (regionale)middelen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang opnieuw sprake zal zijn van overschotten die kunnen worden ingezet voor deze voorziening.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

De beschikbare dekking is afhankelijk van de verdere uitwerking van de decentralisatie van Beschermd Wonen en/of Maatschappelijke Opvang. Daarnaast is de dekking afhankelijk van de (financiële) afspraken binnen het nieuwe regionale convenant, in het bijzonder de mate waarin middelen beschikbaar worden gesteld aan individuele gemeenten voor de uitvoering van deze wettelijke taken. Indien middelen voor individuele gemeenten beschikbaar worden gesteld kan deze voorziening worden bekostigd vanuit deze middelen. Indien deze middelen niet beschikbaar zijn, zal er vanaf 2028 in de (meerjaren) begroting naar alternatieve dekking moeten worden gezocht.

P2.6 Zwembad

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Een zwembad is geen wettelijke voorziening/verplichting. Wel draagt een zwembad bij aan het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelen, zoals vergroten van de zwemvaardigheid en het meer bewegen van onze inwoners. In het uitvoeringsprogramma thema 5 Ontspanning en Vrije Tijd is onder punt 5d opgenomen dat een startnotitie wordt opgesteld over de toekomst van de zwembaden in de gemeente Aalten.

De huidige exploitatieovereenkomst voor de Zwembaden 't Walfort en Het Blauwe Meer eindigt per 1 januari 2032. In die wetenschap heeft de raad op 30 januari 2024 de startnotitie 'Toekomst Zwembaden' vastgesteld. Daarin staat hoe het nu gaat met beide zwembaden en wat belangrijk is voor de toekomst. Naar aanleiding hiervan is een projectteam 'Toekomstvisie zwembaden gemeente Aalten' gevormd. Het projectteam heeft de opdracht gekregen om binnen de kaders van de startnotitie samen met de stakeholders te komen tot de meest optimale toekomstvisie/scenario voor het zwemwater, c.q. de zwembaden, in onze gemeente. Hierbij is het doel om zwemmen binnen de gemeente op een wenselijke en betaalbare manier vorm te geven, ook na 2032. Om te komen tot het meest optimale scenario heeft de projectgroep het bureau Synarchis gevraagd om hier vanuit haar expertise en binnen de kaders van de startnotitie onderzoek naar te doen.

Op basis van het uiteindelijke advies heeft het college de raad in november 2025 een toekomstvisie op de zwembaden voorgelegd. Tijdens de daaropvolgende oordeelsvormende raadsvergadering in november 2025 is met de raad afgesproken dat, alvorens het voorstel in de raad aan de orde komt, het college met een nadere duiding op deze visie komt. De fracties konden hiervoor tot 1 februari 2026 hun vragen en opmerkingen op het voorstel indienen bij de griffie. Om de gestelde vragen te beantwoorden vindt er momenteel aanvullend onderzoek plaats. Naar verwachting kunnen in de tweede helft van 2026 de gestelde vragen worden beantwoord, zodat verdere behandeling van de toekomstvisie door de raad kan worden opgepakt.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

We willen zwemmen binnen onze gemeente ook na 2032 op een wenselijke en betaalbare manier vorm kunnen geven.

Wat is de financiële consequentie?

De financiële consequenties zijn op dit moment nog niet concreet te bepalen. Na beantwoording van de gestelde vragen kan de verdere behandeling van de toekomstvisie door de raad kan worden opgepakt. Afhankelijk van de daaropvolgende keuze(s) van de raad kunnen de financiële effecten (zowel incidenteel als structureel) vanaf 2032 in beeld worden gebracht. In de huidige meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met deze mogelijke financiële consequenties. De jaarlijkse exploitatiebijdrage bedraagt in 2026 € 553.000.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

De financiële consequentie voor het vervolg wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.7 Cultuursensitieve en collectieve trauma/gedragsaanpak Internationale schakelklas (ISK)

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

In het nieuwkomers onderwijs (ISK) komen veel culturen samen en hebben de kinderen die er naar school gaan veel meegemaakt. Dat uit zich in veel gevallen in negatief of onbegrepen gedrag. De reguliere preventie die we inzetten binnen het onderwijs is voor deze vorm van onderwijs niet voldoende. GGNet heeft een speciaal programma ontwikkeld wat nu is uitgerold binnen de ISK en wat aanslaat. De kosten hiervan zijn niet opgenomen in de begroting. De uitvoering betreft geen wettelijke verplichting.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

We willen bereiken dat de jongeren op een laagdrempelige en collectieve manier aandacht krijgen voor wat ze hebben meegemaakt en hier handvaten voor krijgen. Een belangrijk doel is dat ze tot leren kunnen komen en problemen niet groter worden.

Er wordt nu al gesignaleerd dat er jongeren zijn op het nieuwkomersonderwijs met onbegrepen en negatief gedrag. Wanneer deze voorziening niet in het komende begrotingsjaar wordt ingezet, bestaat het risico dat signalen van trauma, stress en psychosociale problematiek bij nieuwkomersjongeren onvoldoende worden herkend en aangepakt. Dit kan leiden tot een toename van gedragsproblemen, een verminderde schooldeelname en leerprestaties en een grotere kans op escalatie van problematiek. Op langere termijn kan het uitblijven van passende ondersteuning leiden tot een grotere inzet van specialistische en duurdere zorgvoorzieningen.

Wat is de financiële consequentie?

Het gaat om structurele kosten van € 20.000 op jaarbasis vanaf 2027 voor inzet van GGNet op de ISK.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Binnen de huidige (meerjaren) begroting is geen dekking. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.8 Samen Sterk in Opvoeden

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Vanuit het preventieplatform Jeugd maar ook lokaal zetten we in op het versterken van ouders zodat ze op eigen kracht hun kinderen kunnen opvoeden. Ook als dat een keer wat moeilijker gaat. Met de training 'samen sterk in opvoeden' krijgen ouders collectief een training. Thema's die aan bod komen zijn grenzen stellen, welke invloed heb je als ouder en hoe verander of versterk je gedrag. In de training leren ze ook andere ouders kennen en zien ze dat ook andere ouders soms worstelen met de opvoeding. De uitvoering betreft geen wettelijke verplichting.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Ouders weerbaarder en sterker maken zodat ze, zonder inzet van 2e lijn zorg, hun kinderen kunnen opvoeden. We willen ze handvaten meegeven zodat ze zelfredzaam zijn. Een bijkomend doel is dat we het ondersteuningsteam en inzet van jeugdhulp willen voorkomen, daar waar het kan. Wanneer de training Samen Sterk in Opvoeden het komende begrotingsjaar niet wordt ingezet, bestaat het risico dat ouders met beginnende opvoedvragen onvoldoende ondersteuning krijgen om problemen zelfstandig op te lossen. Hierdoor kunnen opvoedvraagstukken verergeren en uiteindelijk leiden tot een grotere vraag naar individuele begeleiding vanuit het OT of naar specialistische jeugdhulp.

De trainingen zijn voor groepen van max 8 tot 10 ouders, die 6 weken achter elkaar een avond bij elkaar komen voor de interactieve training. De training kan gegeven worden door een professional, bijvoorbeeld iemand van het ondersteuningsteam. De training wordt elke 2 maanden gegeven.

Ouders die zich nu melden bij het ondersteuningsteam worden op een wachtlijst gezet. In de tussentijd kunnen ze wel de training volgen. In een andere gemeente geeft de training al zoveel handvaten dat de aanvraag bij het ondersteuningsteam niet meer nodig is.

Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en de ontwikkelingen t.a.v. het Sterke Lokale Team is de beweging naar preventie bij uitstek de bedoeling. Als er per training één ouder geen verdere hulp nodig heeft is de investering snel terugverdiend. En nog belangrijker, de ouder kan het weer zelf en heeft bij de training ook andere ouders leren kennen waardoor ook het netwerk is versterkt. We zouden de training graag binnen het Preventie Platform Jeugd willen uitrollen (4 gemeenten).

Wat is de financiële consequentie?

De financiële consequentie betreft structureel € 30.000 vanaf 2027.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.9 Stelselherziening kinderopvangtoeslag

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Het Ministerie van SZW werkt aan het wetsvoorstel financiering kinderopvang. Dit is de basis voor een nieuw financieringsstelsel, waarmee de kinderopvangtoeslag wordt vervangen door een hoge, inkomensafhankelijke vergoeding voor kinderopvang. Deze vergoeding zal als subsidie direct aan de houders van kindercentra en gastouderbureaus worden uitgekeerd. Gemeenten hebben verschillende rollen met betrekking tot de kinderopvang, waarop dit wetsvoorstel mogelijk impact heeft, waaronder:

- De ontwikkeling van het kind: De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van peuteropvang aan kinderen van niet-werkende ouders en voor- en vroegschoolse educatie (VVE), waardoor de ontwikkeling van het kind bevordert wordt. Daarnaast kunnen gemeenten sociaal-medische indicaties (SMI) afgeven.
- Bestaanszekerheid en kansengelijkheid: Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vergroten van de bestaanszekerheid van hun inwoners, onder andere door te zorgen dat zij via (betaald) werk kunnen participeren in de samenleving. Toegankelijke en betaalbare kinderopvang kan bijdragen aan de arbeidsparticipatie van ouders. Ook hebben gemeenten (en kinderopvangorganisaties) de maatschappelijke opdracht om te werken aan inclusieve kinderopvang.
- De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op kwaliteit en veiligheid van de kinderopvang. De GGD voert in opdracht van de gemeente het toezicht uit.
- Huisvesting: De gemeente heeft geen wettelijke taak in de huisvesting van kinderopvang. Wel heeft de gemeente een wettelijke taak met betrekking tot onderwijshuisvesting. In praktijk worden schoolgebouwen vaak gebruikt als huisvesting voor de kinderopvang. Voor het openen van nieuwe locaties is bovendien soms ook aanpassing van het bestemmingsplan nodig.

Op dit moment is onduidelijk hoe de stelselherziening uiteindelijk vorm gaat krijgen. Het is onduidelijk of de vraag van ouders naar kinderopvang in onze gemeente hierdoor toe gaat nemen. De stelselwijziging in de kinderopvang is uitgesteld naar 1 januari 2029.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Het proactief volgen van de ontwikkelingen om tijdig te kunnen anticiperen op de lokale gevolgen van de stelselherziening.

Wat is de financiële consequentie?

Op dit moment is nog niet duidelijk wat de financiële consequenties gaan zijn van deze stelselherziening. Er zijn namelijk meerder scenario's uitgewerkt, die elk een ander (financieel)gevolg heeft. In de periode van januari tot en met april 2026 heeft VNOG Realisatie een uitvoeringstoets gedaan op het wetsvoorstel Financiering kinderopvang. Deze uitvoeringstoets brengt de uitvoeringsconsequenties voor gemeenten in beeld. Omdat nog veel onduidelijk is zijn er in deze uitvoeringstoets verschillende scenario's uitgewerkt. De impact voor gemeenten hangt af van de ontwikkelingen die optreden in vraag- en aanbod, en daarvan afgeleid de ontwikkeling van wachtlijsten en/of tarieven. Het rapport wordt medio 2026 uitgebracht.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Gezien de huidige onzekerheden over de financiële gevolgen, is nog geen concrete dekking aan te wijzen. Zodra meer duidelijkheid bestaat over de definitieve stelselwijziging en de bijbehorende financiële effecten, kan een concretere uitwerking van de dekking worden opgesteld.

P2.10 Huisvesting en opvang

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

De gemeente Aalten staat voor een omvangrijke opgave op het gebied van de fysieke huisvesting van nieuwkomers. De verschillende groepen die gehuisvest moeten worden zijn asielzoekers, statushouders, nareizigers van statushouders, meerderjarig wordende alleenstaande minderjarige vluchtelingen en Oekraïense ontheemden. Op het gebied van huisvesting vinden er veranderingen plaats. Volgens actuele prognoses worden er de komende jaren een groot aantal nareizigers verwacht. Er wordt door de gemeente en partners gewerkt aan passende huisvestingsvormen voor deze doelgroep om optimaal gebruik te maken van de beschikbare woningvoorraad, alswel tijdelijke woonvormen, om zo de huisvesting van zowel statushouders als andere urgente doelgroepen te kunnen realiseren.

Voor de opvang van asielzoekers geldt op dit moment de wettelijke verplichting om minimaal 200 opvangplaatsen te realiseren. De gemeenteraad heeft hiervoor begin 2026 kaders vastgesteld, waaronder onder meer een duur van vijf jaar en de mogelijkheid om de opvang op één of twee locaties te organiseren. Op het moment van schrijven heeft de minister van Asiel en Migratie de landelijke capaciteitsraming voor de tweede wetcyclus vastgesteld (periode 2027 en 2028). Voor de gemeente Aalten is de indicatieve opgave vastgesteld op 143 opvangplekken, waarvan 9 voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers). Daarnaast loopt er nog een beroepsprocedure tegen de wettelijke taakstelling uit de eerste cyclus. Wanneer dit voorkomt is nog niet duidelijk. Ook is niet duidelijk of de gemeente Aalten gehouden wordt aan de taakstelling uit de eerste cyclus omdat landelijk het aantal opvangplekken naar beneden is bijgesteld.

Vluchtelingen uit Oekraïne hebben verblijfsrecht in Nederland onder de *Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming* (RTB) met een huidige looptijd tot en met 4 maart 2027. Na beëindiging van de RTB komen vluchtelingen (ontheemden) uit Oekraïne in aanmerking voor een tijdelijk transitiedocument dat drie jaar geldig is. Bij het transitiedocument horen op termijn rechten, plichten en voorzieningen die vergelijkbaar zijn met andere inwoners van Nederland. Zo kunnen ontheemden uit Oekraïne zoveel mogelijk voor zichzelf zorgen en actief bijdragen aan de Nederlandse samenleving. Door het rijk wordt er gewerkt aan een samenhangend pakket van rechten, plichten en voorzieningen voor Oekraïense ontheemden. Bijvoorbeeld op het gebied van het verblijfsrecht, onderwijs, zorg, participeren & inkomen en wonen. Deze verschuivingen zullen impact hebben op verschillende domeinen, maar nog niet alle details en risico's zijn door het rijk in beeld gebracht. Dit is deels ontstaan door de recente publicatie van de contouren (november 2025), de verschuivingen in de nationale politiek en de keuze om de allocatie van middelen en financiële besluitvorming mee te laten lopen in het reguliere proces van de voorjaarsbesluitvorming.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Met deze ontwikkeling wil de gemeente Aalten toewerken naar een samenhangende en toekomstbestendige aanpak voor de opvang en huisvesting van nieuwkomers. De opgave is structureel en wordt bepaald door wettelijke verplichtingen, landelijke capaciteitsramingen en de veranderende positie van Oekraïense ontheemden. Door tijdig te bepalen hoe opvanglocaties worden georganiseerd en hoe we inspelen op de overgang van tijdelijke bescherming naar een transitiedocument, creëren we duidelijkheid voor inwoners, partners en uitvoeringsorganisaties.

We streven naar een aanpak waarin opvang, huisvesting en ondersteuning goed op elkaar aansluiten, risico's beheersbaar blijven en nieuwkomers zo snel mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving. Deze ontwikkeling vraagt mogelijk om aanvullende formatie, omdat de uitvoering van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden structureel zwaarder wordt. Op dit moment wordt onderzocht welke personele inzet hiervoor nodig is. Hiermee leggen we een stabiele basis voor het uitvoeren van onze wettelijke taken.

Wat is de financiële consequentie?

De omvangrijke en structurele opgave voor de opvang en huisvesting van nieuwkomers kan leiden tot aanzienlijke financiële gevolgen voor de gemeente Aalten. Deze liggen vooral op het vlak van investeringen in opvanglocaties, hogere uitvoeringskosten binnen het sociaal domein door o.a. veranderende rechten en voorzieningen voor Oekraïense ontheemden, en mogelijke extra formatiekosten, waarvan de benodigde inzet momenteel wordt onderzocht.

Tot op heden verschilde de bekostigingsmethodiek per doelgroep. Recent heeft het rijk deze vervangen door de doelgroep flexibele opvangregeling. Deze regeling vervangt onder andere de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne. Via deze regeling kunnen transitie- en exploitatiekosten op basis van werkelijke kosten gedeclareerd worden, en worden overige uitvoeringskosten uit een verlaagd normgedrag gedekt. De impact van deze wijziging voor de beoogde en lopende initiatieven wordt op dit moment verder uitgewerkt.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Gezien de huidige onzekerheden over de financiële gevolgen, is nog geen concrete dekking aan te wijzen. Zodra meer duidelijkheid bestaat over de vorm van opvang, kan een concretere uitwerking van de dekking worden opgesteld.

P2.11 Kracht in Crisis

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

De internationale veiligheidssituatie is de afgelopen jaren instabieler geworden door geopolitieke spanningen, klimaatverandering en toenemende digitale kwetsbaarheid. Hierdoor is een grootschalige crisis met ontwrichtende effecten realistischer dan voorheen. Naast fysieke en maatschappelijke risico's spelen ook digitale dreigingen zoals cyberaanvallen op vitale infrastructuur, datalekken en verstoringen van communicatiesystemen een steeds grotere rol. Landelijke en regionale overheden benadrukken daarom het belang van een weerbare en samenredzame samenleving, waarin zowel fysieke als digitale veerkracht centraal staan. Gemeenten moeten voorbereid zijn op situaties waarin basisvoorzieningen tijdelijk uitvallen, óók wanneer deze uitval wordt veroorzaakt of verergerd door cyberincidenten.

Voor de gemeente Aalten betekent dit dat zowel de organisatie als inwoners beter toegerust moeten worden op de eerste 72 uur van een crisis. Dat geldt niet alleen voor het omgaan met uitval van elektriciteit, water of communicatie, maar ook voor het herkennen en beperken van digitale risico's die de crisis kunnen versterken. In dit kader is het project Weerbaarheid & Veerkracht gestart en is Aalten geselecteerd als pilotgemeente voor het ontwikkelen en testen van noodsteunpunten, waar inwoners tijdens langdurige verstoringen terecht kunnen voor informatie en basisvoorzieningen. Deze noodsteunpunten spelen tevens een rol in het vergroten van digitale weerbaarheid, door betrouwbare informatievoorziening te garanderen wanneer digitale systemen onder druk staan of tijdelijk niet beschikbaar zijn.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Met deze ontwikkeling willen we de paraatheid van inwoners en de gemeentelijke organisatie vergroten, zodat Aalten beter is voorbereid op langdurige verstoringen van vitale voorzieningen. Dit doen we door inwoners bewust en zelfredzaam te maken, de organisatie crisisbestendig te maken en de digitale weerbaarheid te vergroten bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan cybersecurity-maatregelen die essentieel zijn om verstoringen door cyberincidenten te voorkomen of te beperken. Daarnaast realiseren we goed ingerichte noodsteunpunten die functioneren als betrouwbare fysieke informatie- en ondersteuningslocaties wanneer digitale systemen uitvallen of onder druk staan.

Wat is de financiële consequentie?

De financiële gevolgen zijn nog niet volledig te overzien, maar het is duidelijk dat deze ontwikkeling structurele kosten met zich mee zal brengen. Denk aan investeringen in de inrichting van noodsteunpunten, benodigde technische voorzieningen, samenwerking met partners en extra structurele personele inzet. Voor de pilot is € 80.000 beschikbaar, maar voor de verdere uitrol van meer noodsteunpunten en het verder toerusten van de organisatie en inwoners op (digitale) crisissituaties zijn aanvullende middelen nodig.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

De financiering van het noodsteunpunt in Dinxperlo kan in de pilotfase deels worden gedekt uit het door de VNOG beschikbaar gestelde budget van € 80.000. Voor de verdere uitwerking en toekomstige inrichting van meerdere noodsteunpunten is het wachten op structurele middelen vanuit het Rijk, maar hierover bestaat tot op heden nog veel onduidelijkheid. Enige terughoudendheid bij de uitbreiding van noodsteunpunten is dan ook gewenst. Daarnaast zijn er middelen nodig voor voorzieningen, structurele samenwerkingen en structurele inzet van personeel voor het (digitaal) crisisbestendig maken en houden van onze gemeente.

Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.12 Cultuureducatie

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

De aanleiding voor deze ontwikkeling is de opheffing van Stichting Cultuur Educatie Dinxperlo & Aalten (SCEDA), waarna de functie en taken op het gebied van cultuureducatie opnieuw zijn belegd. Met ingang van 1 augustus 2025 wordt de Basisbibliotheek Achterhoekse Poort het Cultuurpunt Aalten en verantwoordelijk voor de inzet van een cultuurcoach.

De gemeente wil hiermee cultuureducatie structureel borgen en niet langer projectmatig organiseren. Tegelijkertijd sluit deze ontwikkeling aan bij de ambitie uit het cultuurbeleid (Een warm bad voor cultuur) om door te groeien van een cultuurpunt naar een breder cultuurplatform. Dit platform moet bijdragen aan een sterkere verbinding tussen onderwijs, culturele organisaties, verenigingen en (amateur)kunstbeoefenaars. Het betreft geen wettelijke verplichting, wel draagt het bij aan gemeentelijke doelen op het gebied van ontwikkeling van kinderen, kansengelijkheid, participatie en cultuurbeleid.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Met deze ontwikkeling wil de gemeente Aalten zorgen voor een structurele en duurzame verankering van cultuureducatie in het basisonderwijs, met een stabiele basis voor de lange termijn. Daarnaast zorgen we ervoor dat cultuur voor bereikbaar is voor de jeugd. Kunst en cultuur zorgen voor verbinding wat bijdraagt aan een inclusieve en toekomstbestendige culturele infrastructuur.

Door de inzet van een cultuurcoach (0,6 fte) binnen de Basisbibliotheek Achterhoekse Poort wordt gewerkt aan samenhang, kwaliteit en continuïteit. De cultuurcoach coördineert het jaarlijkse cultuureducatieprogramma, ondersteunt scholen bij hun cultuurbeleid en verzorgt de uitvoering van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK).

Daarnaast wordt ingezet op intensieve samenwerking met lokale en regionale kunstenaars en culturele organisaties. Dit moet leiden tot sterkere verbindingen en een gezamenlijk gedragen cultuuraanbod.

Uiteindelijk is het doel om het Cultuurpunt door te ontwikkelen tot een volwaardig cultuurplatform waarin onderwijs en cultureel veld structureel samenwerken aan een rijk en toegankelijk cultureel aanbod voor alle inwoners.

Wanneer deze ontwikkeling niet wordt gerealiseerd, bestaat het risico dat de continuïteit van cultuureducatie binnen de gemeente Aalten onvoldoende wordt geborgd na het wegvallen van SCEDA. Hierdoor kan de samenhangende coördinatie van cultuureducatie in het basisonderwijs verdwijnen en ontstaat het risico dat scholen minder of niet op een uniforme wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun cultuuronderwijs. Verder wordt de ambitie uit het gemeentelijke cultuurbeleid om door te groeien van een cultuurpunt naar een breder cultuurplatform vertraagd of niet gerealiseerd. Op langere termijn kan dit leiden tot een minder toegankelijk en minder samenhangend cultureel aanbod voor inwoners, minder mogelijkheden voor talentontwikkeling en participatie en een verzwakking van de culturele infrastructuur binnen de gemeente.

Wat is de financiële consequentie?

De financiële consequentie betreft structureel € 43.000 vanaf 2027.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.13 Innovatiebudget gecontracteerde zorgaanbieders Wmo en Jeugdhulp

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Uit juridisch advies is gebleken dat uitspraken die tijdens de regionale inkoopprocedure voor Wmo- en Jeugdhulpvoorzieningen zijn gedaan over de beschikbaarstelling van een innovatiebudget voor gecontracteerde zorgaanbieders, mogelijk als regionaal bestuurlijke toezegging kunnen worden geïnterpreteerd. Hierdoor kan voor gemeenten een verplichting zijn ontstaan om invulling te geven aan een dergelijk innovatiebudget.

Bij de implementatie van de huidige contracten voor Wmo en Jeugdhulp is geen innovatiebudget opgenomen. Evenmin zijn hiervoor middelen gereserveerd binnen de gemeentelijke begrotingen.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Beoogd wordt te komen tot een zorgvuldig uitgewerkt en bestuurlijk verdedigbaar voorstel voor een innovatiebudget voor gecontracteerde zorgaanbieders. Hierbij wordt rekening gehouden met de juridische duiding, de beleidsmatige meerwaarde en de financiële uitvoerbaarheid voor de deelnemende gemeenten. Dit wordt in regionaal verband opgepakt.

Wanneer geen middelen worden gereserveerd voor een innovatiebudget, bestaat het risico dat de gemeente onvoldoende invulling kan geven aan verwachtingen of verplichtingen die mogelijk zijn ontstaan tijdens de regionale inkoopprocedure voor Wmo- en Jeugdhulpvoorzieningen. Daarnaast beperkt het ontbreken van een innovatiebudget de mogelijkheden om samen met gecontracteerde zorgaanbieders te investeren in vernieuwende werkwijzen, preventieve interventies en efficiëntere vormen van ondersteuning. Hierdoor kunnen kansen om de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg te verbeteren onbenut blijven.

Wat is de financiële consequentie?

De financiële consequenties kunnen op dit moment nog niet definitief worden bepaald. Op basis van het juridisch advies bestaat het risico dat gemeenten gehouden zijn uitvoering te geven aan een innovatiebudget voor gecontracteerde zorgaanbieders. De omvang van de mogelijke financiële verplichting en de structurele effecten daarvan worden nader onderzocht.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

De komende periode worden de verschillende mogelijkheden voor dekking nader onderzocht. Daarbij wordt onder meer gekeken naar aansluiting bij bestaande programma's en beschikbare middelen, de inzet van beschikbare middelen binnen AZWA, herschikking van bestaande budgetten binnen het sociaal domein en een gefaseerde invoering van een innovatiebudget vanaf 2027.

Bij de verdere uitwerking wordt tevens aandacht besteed aan de financiële haalbaarheid en de consequenties voor de meerjarige begrotingsontwikkeling.

P3.1 Verduurzaming gebouwen (DMJOP)

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Het doel is om een gemeentelijke vastgoedportefeuille in eigendom te hebben die in 2050 volledig CO2 neutraal is. Om deze beleidsambitie te realiseren is een uitvoeringsagenda opgesteld voor de komende vier jaar. Deze uitvoeringsagenda is inmiddels opgesteld en ligt ter beoordeling voor.

Uitvoeringsprogramma thema 2 Duurzaamheid en klimaat:

2a Zet zich in om in 2050 (of zoveel eerder als mogelijk) energieneutraal te zijn. Om dit te realiseren worden heldere realistische tussendoelen voor deze bestuursperiode opgesteld.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Een groot deel van de gemeentelijke vastgoedportefeuille dat door de gemeente zelf wordt beheerd en onderhouden, bestaat uit panden die op het gebied van verduurzaming nog diverse stappen moeten zetten om de doelstelling voor 2050 te behalen.

Op basis van de geactualiseerde DMJOP's en de in 2025 opgestelde maatwerkadviezen is het mogelijk geweest een vertaalslag te maken naar de uitvoeringsagenda.

Het verduurzamen van de panden is om meerdere redenen van groot belang. Allereerst draagt dit bij aan het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Daarnaast geeft de gemeente hiermee een krachtig signaal richting inwoners: een gemeente die zelf actief inzet op duurzaamheid, geeft het goede voorbeeld.

Wat is de financiële consequentie?

Op basis van de opgestelde DMJOP's en de maatwerkadviezen is de uitvoeringsagenda samengesteld.

Hierin zijn de panden uit de gemeentelijke vastgoedportefeuille opgenomen die in de komende vier jaar worden verduurzaamd. Daarbij is rekening gehouden met natuurlijke momenten, waarbij gepland groot onderhoud wordt gecombineerd met verduurzamingsmaatregelen.

Voor het pand dat als eerste op de uitvoeringsagenda staat, is reeds een voorstel voorgelegd, hier moet nog een besluit over worden genomen. Dit brengt zowel incidentele als structurele financiële consequenties met zich mee.

Voor groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen is een reserve beschikbaar. Volgens eerste globale berekeningen lijkt deze reserve niet toereikend. Daarnaast is het aannemelijk dat investeringen moeten worden gedaan aan diverse panden waar kapitaallasten uit voortkomen. Voor deze kapitaallasten is op dit moment geen budget opgenomen in de (meerjaren)begroting.

Investerings in de verduurzaming van gebouwen kunnen daarentegen leiden tot een verlaging van de structurele lasten, bijvoorbeeld door lagere energiekosten en minder onderhoud.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Er zijn verschillende subsidieregelingen in het leven geroepen om de kosten/investerings van de verduurzamingsmaatregelen te kunnen bekostigen. Enkele voorbeelden zijn:

- Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA):
Dit is voor verschillende verduurzamingsmaatregelen of een integraal project.
- Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE):
Voor bijvoorbeeld de aanschaf van zonnepanelen, warmtepompen en het aansluiten op een warmtenet.
- Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE ++):
Biedt ondersteuning bij de financiering van hernieuwbare energiebronnen.

De overige financiële consequenties (dagelijks/groot onderhoud) worden ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P3.2 Gebiedsgericht werken

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

De ontwikkeling van gebiedsgericht werken komt voort uit meerdere aanleidingen:

- Wettelijke taak: De invoering van de Omgevingswet vraagt van gemeenten om integraal, participatief en gebiedsgericht te werken, met meer ruimte voor maatwerk per gebied.
- Uitvoeringsprogramma (raadsperiode 2022–2026): Binnen het uitvoeringsprogramma wordt ingezet op “dichtbij” werken en het versterken van de verbinding met inwoners, dorpen en buurtschappen.
- Organisatieontwikkeling/Bedrijfsvoering: Gebiedsgericht werken wordt gezien als een organisatiebrede werkwijze om beleid beter te laten aansluiten op de leefwereld van inwoners en om integraal samen te werken.
- Nieuw beleid (dienstverlening): De herijking van de dienstverleningsvisie vraagt om een andere manier van werken, waarin maatwerk, nabijheid en samenwerking met de samenleving centraal staan.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Met gebiedsgericht werken willen we beter aansluiten op de leefwereld van inwoners door te werken vanuit nabijheid, samenhang en een continue dialoog. Daarbij wordt ingezet op meer integraliteit, zodat beleid en uitvoering niet langer versnipperd zijn maar in samenhang plaatsvinden, met ruimte voor maatwerk per gebied. Door intensiever samen te werken met inwoners, organisaties en partners ontstaat meer wederkerigheid en eigenaarschap. Dit draagt bij aan een sterkere verbinding tussen gemeente en samenleving en aan een aanpak die beter aansluit bij wat er in dorpen en buurtschappen speelt.

Wat is de financiële consequentie?

De invoering van gebiedsgericht werken vraagt geen volledig nieuw budget, maar vooral een andere inzet en bundeling van bestaande middelen, aangevuld met gerichte investeringen in organisatieontwikkeling. Het zal gaan om incidentele kosten (o.a. organisatieontwikkeling en werkwijze) en structurele kosten (inzet van capaciteit en borging). De exacte omvang is afhankelijk van de gekozen ambitie en inrichting (bijvoorbeeld aantal gebieden, aantal gebiedsverbinders, mate van intensiteit).

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?

Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P3.3 Uitbreiding personele capaciteit

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?

Wij zien ons geconfronteerd met een toenemende opgave op het gebied van weerbaarheid, cybersecurity wetgeving, digitalisering, versterken gemeenschappen, participatie en andere complexe maatschappelijke vraagstukken (netcongestie, stikstof, huisvesting aandachtsgroepen, omgevingsvisie etc.). Deze ontwikkelingen vragen om meer regie, specialistische kennis en intensieve samenwerking met interne en externe partners. De hiervoor benodigde kennis, ervaring en vaardigheden is niet of niet genoeg aanwezig in de huidige formatie. Tegelijkertijd nemen de wettelijke verplichtingen, risico's en verwachtingen vanuit inwoners, rijksoverheid en samenwerkingspartners toe. Om deze opgaven adequaat te kunnen uitvoeren, de continuïteit van dienstverlening te waarborgen en tijdig in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, is uitbreiding van de formatie noodzakelijk. Daarmee wordt de organisatie beter in staat gesteld om haar maatschappelijke en wettelijke verantwoordelijkheden effectief en toekomstbestendig in te vullen.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?

Met de uitbreiding van de formatie willen we onze uitvoeringskracht, slagvaardigheid en strategisch vermogen versterken. De extra capaciteit maakt het mogelijk om beter invulling te geven aan de opgaven rondom weerbaarheid en cybersecurity, digitalisering en andere complexe maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast wordt hiermee de regie op samenwerkingsprocessen versterkt, kunnen risico's beter worden beheerst en wordt de organisatie beter in staat gesteld om tijdig te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen. Uiteraard zal hierin ook gekeken worden in hoeverre regionale samenwerking onze capaciteit kan versterken. Uiteindelijk draagt de uitbreiding bij aan een toekomstbestendige organisatie die inwoners, bestuur en maatschappelijke partners adequaat kan ondersteunen en bedienen.

Wat zijn de financiële gevolgen?

De komende maanden werken we aan de organisatiekoers 2031. Hiermee brengen we in beeld op welke onderdelen van de organisatie extra capaciteit nodig is. Ook onderzoeken we in hoeverre deze behoefte kan worden opgevangen door natuurlijk verloop, bijvoorbeeld wanneer medewerkers met pensioen gaan. Op basis hiervan werken we de financiële gevolgen verder uit. Dit resulteert in een voorstel voor de benodigde budgetten voor de begroting vanaf 2028.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen zijn er?

Binnen de huidige meerjarenbegroting is geen budget beschikbaar voor de voorgestelde uitbreiding van de formatie. Tussen 2030 en 2035 bereikt ongeveer 30% van de huidige medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd. Door te investeren in procesverbetering, digitalisering en een efficiëntere inrichting van het werk verwachten we dat niet alle vertrekkende medewerkers één op één hoeven te worden vervangen. Daarnaast onderzoeken we andere mogelijkheden voor financiering, zoals het inzetten van CDOKE-middelen en het verder kostendekkend maken van leges waar dat mogelijk is.